

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Międzynarodowe zarządzanie oceanami – program działań na rzecz przyszłości oceanów«”

[JOIN(2016) 49 final]

(2017/C 209/11)

Sprawozdawca: **Jan SIMONS**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 27.1.2017
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	REX
Data przyjęcia przez sekcję	6.3.2017
Data przyjęcia na sesji plenarnej	29.3.2017
Sesja plenarna nr	524
Wynik głosowania	201/2/2
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) odnotowuje, że działania przedstawione we wspólnym komunikacie dotyczą zarządzania zarówno oceanami, jak i morzami. Sugeruje więc zmianę tytułu wspólnego komunikatu na „program działań na rzecz przyszłości oceanów i mórz”.

1.2. EKES zgadza się z coraz większymi obawami wyrażanymi w związku z potrzebą lepszego zarządzania oceanami i ich ochrony z uwagi na rosnącą presję. Przez całe wieki uważano, że oceany są zbyt duże, by mogło na nie wpłynąć to, co robimy, jednak coraz intensywniejsza działalność człowieka zaczyna im zagrażać. Oceanom na naszej planecie wiele zagraża, jak np. nierównoważone połowy, nieodpowiednia ochrona, turystyka, duże natężenie ruchu, zanieczyszczenie i skutki zmiany klimatu, takie jak wzrost poziomu mórz oraz zmiana rozmieszczenia gatunków. Obecne ramy międzynarodowego zarządzania oceanami nie są w stanie zapewnić zrównoważonego zarządzania oceanami i ich zasobami. Absolutnie niezbędne stają się pilne działania.

1.3. EKES z zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa dotyczący poprawy zarządzania oceanami. Nakreślono w nim program działań na rzecz „przyszłości oceanów”, lecz przyszłość ta stoi pod znakiem zapytania. Niemniej Komisja i Wysoka Przedstawiciel muszą uszeregować pod względem ważności zagrożenia, przed którymi stoją oceany, aby odpowiednio odzwierciedlić pilną potrzebę działań.

1.4. Jedną z przyczyn nieskutecznego międzynarodowego zarządzania oceanami są luki w obecnych ramach międzynarodowych w tej dziedzinie. EKES zaleca Komisji i Wysokiej Przedstawiciel zlikwidowanie tych luk i niespójności, a także zwiększenie poziomu przestrzegania obecnych przepisów, np. poprzez usprawnienie wdrażania unijnej dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej. Unia powinna powstrzymać się od opracowywania nowego prawodawstwa, jeśli skuteczniejsza byłaby lepsza bądź bardziej skoordynowana realizacja już obowiązujących przepisów i uregulowań.

1.5. EKES popiera działania wymienione we wspólnym komunikacie, mające na celu zwiększenie naszej wiedzy o oceanach otaczających Europę. UE mogłaby odgrywać ważną rolę w usprawnieniu zarządzania oceanami, a zwłaszcza we wspieraniu badań naukowych nad oceanami. Trzeba dobrze i skutecznie wykorzystać dostępne obecnie dane. Istnieje wiele informacji na temat naszych mórz, lecz są one w dużym stopniu rozproszone. W związku z tym EKES zdecydowanie zachęca UE do przekształcenia sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego w ogólnosiatową sieć danych morskich. Unia mogłaby stać się ośrodkiem koordynacji takich badań.

1.6. Komitet wzywa UE do współpracowania z krajami partnerskimi w celu zmniejszenia zagrożenia i ryzyka dla bezpieczeństwa morskiego, takiego jak piractwo i handel ludźmi, bronią i narkotykami. Trzeba jednocześnie wykorzystać możliwości nowej Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) i Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa (EFCA). Wykorzystanie sprawnie funkcjonującego wspólnego mechanizmu wymiany informacji (CISE) będzie gwarancją tego, że dane byłyby zbierane tylko raz i sprawnie rozpowszechniane wśród państw członkowskich UE.

1.7. Zdaniem Komitetu budowanie potencjału na rzecz lepszego zarządzania oceanami ma kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju oraz dla umożliwienia krajom rozwijającym się korzystania z oceanów i ich zasobów zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS). Środki unijne określone we wspólnym komunikacie należy więc przyjąć z zadowoleniem, niemniej Komisja i Wysoki Przedstawiciel muszą jeszcze opracować konkretne działania i narzędzia służące osiągnięciu tego potencjału.

1.8. EKES zdecydowanie zachęca do ustanowienia unijnego forum zainteresowanych stron poświęconego morzom i oceanom na całej planecie, zwłaszcza z uwagi na fakt, że zarządzanie oceanami ma charakter przekrojowy i obejmuje wiele podmiotów. Niemniej na takim forum nie należałoby powielać dyskusji toczonych już obecnie na szczeblu międzynarodowym. EKES wzywa Komisję do zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron. Aby zapewnić skuteczne zarządzanie oceanami, trzeba zmobilizować całe społeczeństwo obywatelskie.

1.9. Komitet wskazuje, że aby uniknąć nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (NNN), należy wprowadzić skuteczną kontrolę państwa bandery oraz narzędzia egzekwowania, w tym środki monitorowania, kontroli i nadzoru. Trzeba usprawnić gromadzenie danych dotyczących połowów we wszystkich państwach członkowskich oraz zapewnić odpowiednie dzielenie się nimi. Można by to osiągnąć za pomocą środków dostępnych w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR).

1.10. EKES jest zdania, że zarządzanie oceanami powinno gwarantować równowagę między rozwojem społeczno-gospodarczym a ochroną obszarów morskich. Z uwagą, ale i ostrożnością, należy odnosić się do stosowanych technologii do eksploatacji zasobów dna oceanicznego. Ich innowacyjny charakter i znaczenie dla rozwoju gospodarczego nie może przesłaniać możliwości wystąpienia zagrożeń dla środowiska, w którym ta działalność jest prowadzona. Dorobek ocen oddziaływania na środowisko dla działalności na lądzie powinien posłużyć stworzeniu specyficznego dla obszarów morskich odpowiednika ocen w stosunku do eksploatacji zasobów oceanicznych.

2. Kontekst wspólnego komunikatu

2.1. W czerwcu 2015 r. państwa członkowskie Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych (ZO ONZ) oficjalnie postanowiły opracować wiążący instrument w ramach konwencji UNCLOS na rzecz ochrony i zrównoważonego wykorzystania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową (BBNJ) ⁽¹⁾. Ponieważ państwa coraz częściej biorą pod uwagę oceany z myślą o rozwijaniu swojej gospodarki, większość obszarów oceanicznych jest w negatywny sposób dotknięta działalnością niezgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju prowadzoną zarówno na morzu, jak i na lądzie, czego skutki nasilają się w wyniku zmiany klimatu i zakwaszenia oceanów.

2.2. Unia Europejska opracowała program lepszego zarządzania oceanami w oparciu o międzynarodowe podejście międzysektorowe bazujące na przepisach. Komunikat stanowi odpowiedź UE na program działań ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, w tym zwłaszcza na 14. cel zrównoważonego rozwoju dotyczący zachowania i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, jako część ściśle powiązanego programu. Podstawą komunikatu jest mandat polityczny udzielony komisarzowi Velli przez przewodniczącego Komisji Europejskiej Junckera do „uczestnictwa w kształtowaniu międzynarodowego zarządzania oceanami”.

2.3. We wspólnym komunikacie Komisji i Wysokiej Przedstawiciel zawarto 14 zbiorów działań w trzech obszarach priorytetowych: 1) poprawa międzynarodowych ram zarządzania oceanami; 2) zmniejszenie wywieranej przez człowieka presji na oceany oraz stworzenie warunków dla zrównoważonej niebieskiej gospodarki; 3) większy nacisk na międzynarodowe badania i dane dotyczące oceanów.

2.3.1. Poprawa międzynarodowych ram zarządzania oceanami

2.3.1.1. Komisja i Wysoki Przedstawiciel opracowały działania zmierzające do rozwiązania kwestii dotyczących zachowania i zrównoważonego wykorzystania morskiej różnorodności biologicznej w obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, realizacji celu polegającego na zwiększeniu do 2020 r. udziału chronionych obszarów morskich do 10 %, a także ograniczenia zagrożeń i ryzyka dla bezpieczeństwa morskiego, takich jak piractwo oraz handel ludźmi, bronią i narkotykami.

⁽¹⁾ A/RES/69/292.

2.3.2. *Zmniejszenie wywieranej przez człowieka presji na oceany oraz stworzenie warunków dla zrównoważonej niebieskiej gospodarki*

2.3.2.1. Komisja i Wysoki Przedstawiciel zaproponowały działania mające na celu wdrożenie porozumienia klimatycznego z Paryża, ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych z oceanami, tak aby zwalczać nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy oraz przeciwdziałać powstawaniu odpadów morskich, jak również dążyć do opracowania międzynarodowych wytycznych dotyczących planowania przestrzennego obszarów morskich.

2.3.3. *Większy nacisk na międzynarodowe badania i dane dotyczące oceanów*

2.3.3.1. Komisja i Wysoki Przedstawiciel opracowały działania z myślą o poszerzeniu naszej wiedzy oraz solidnej bazy naukowej, mając na celu zrównoważone zarządzanie zasobami oceanów i zmniejszenie presji wywieranej przez człowieka.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES odnotowuje, że działania przedstawione we wspólnym komunikacie dotyczą zarządzania zarówno oceanami, jak i morzami. Ze względu na znaczące powiązania tych wód, EKES sugeruje zmianę tytułu wspólnego komunikatu na „program działań na rzecz przyszłości oceanów i mórz”, aby zapewnić jasność co do zakresu tej inicjatywy.

3.2. EKES uznaje istotne znaczenie konwencji UNCLOS dla wzmacniania pokoju, bezpieczeństwa i współpracy między wszystkimi narodami oraz wspierania postępu gospodarczego i społecznego wszystkich narodów na świecie, zgodnie z zasadami ONZ, a także dla zrównoważonego rozwoju oceanów i mórz.

3.3. Komitet odnotowuje, że Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dokonuje corocznego przeglądu działań związanych z zagadnieniami dotyczącymi oceanów i prawa morskiego oraz co roku przyjmuje dwie rezolucje ustanawiające zintegrowane globalne wytyczne polityczne – jedną w sprawie oceanów i prawa morskiego, a drugą w sprawie zrównoważonych połowów. Unia powinna pogłębić współpracę z partnerami międzynarodowymi, aby ułatwić wdrażanie środków wskazanych przez ONZ.

3.4. EKES jest zdania, że zarządzanie oceanami powinno gwarantować równowagę między rozwojem społeczno-gospodarczym a ochroną obszarów morskich. Musi ono zasadniczo skupiać się na zapewnianiu wielorakiego korzystania z zasobów i środowisk morskich, w tym z punktu widzenia przyszłych pokoleń. Wydobycie zasobów nie może odbywać się kosztem ekosystemu. Wręcz przeciwnie, oba rodzaje działalności należy ze sobą pogodzić i w sposób odpowiedzialny dążyć do osiągnięcia wyników w obu dziedzinach, za pomocą odpowiednich polityk i struktur zarządzania.

3.4.1. Z uwagą, ale i ostrożnością, należy odnosić się do stosowanych technologii do eksploatacji zasobów dna oceanicznego. Ich innowacyjny charakter i znaczenie dla rozwoju gospodarczego nie może przesłaniać możliwości wystąpienia zagrożeń dla środowiska, w którym ta działalność jest prowadzona. Dorobek ocen oddziaływania na środowisko dla działalności na lądzie powinien posłużyć stworzeniu specyficznego dla obszarów morskich odpowiednika ocen w stosunku do eksploatacji zasobów oceanicznych.

3.5. EKES zdecydowanie zachęca do powołania unijnego forum zainteresowanych stron poświęconego oceanom i morzom oraz apeluje o udział w nim społeczeństwa obywatelskiego. Forum takie można by wykorzystać jako platformę wymiany wiedzy, doświadczeń i najlepszych praktyk w dziedzinie poprawy zarządzania oceanami. Mogłoby ono także służyć usprawnieniu rozdziału unijnych środków na rzecz lepszego zarządzania oceanami oraz pomóc w ocenie efektywności gospodarczej inwestycji publicznych w dziedzinie badań i obserwacji morskich.

3.6. Zdaniem EKES-u, przedstawiając nowe propozycje w sprawie poprawy zarządzania oceanami UE powinna brać pod uwagę ogół sytuacji, tak aby nie wywierać bezwiednie negatywnego wpływu na już rozwinięte i dobrze funkcjonujące obszary zarządzania oceanami. Unia Europejska musi też unikać powielania dyskusji toczonych już obecnie na szczeblu międzynarodowym.

3.7. EKES przyznaje, że luki regulacyjne mogą sprzyjać nieuregulowanym i nieraportowanym działaniom, nadmiernej eksploatacji zasobów morskich i niszczeniu ekosystemów naszej planety. By temu zapobiec, zasadnicze znaczenie mają badania naukowe tych ekosystemów, a także lepsze poznanie obecnej struktury zarządzania z myślą o zlikwidowaniu tych luk. EKES jest zdania, że UE mogłaby stać się liderem w dziedzinie badań naukowych poświęconych ocenom oraz ośrodkiem koordynacji takich badań.

3.8. Oprócz wskazania luk prawnych i niespójności, jednym z celów Komisji i Wysokiej Przedstawiciel powinno być lepsze przestrzeganie obecnie obowiązujących przepisów. Można to osiągnąć poprzez wykorzystanie znaczenia unijnego rynku w pewnych obszarach polityki, takich jak rybołówstwo, by zaangażować istotne podmioty, jak zaznaczył komisarz Vella, komentując działania UE wymierzone w nielegalne połowy ⁽²⁾.

3.9. EKES zgadza się z tym, że wszystkie sektory powinny nieustannie dążyć do poprawy modelu zarządzania oceanami w miarę wzrostu presji wywieranej na oceany w wyniku działalności człowieka. Jako przykład podaje fakt, że organy takie jak regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem (RFMO) i Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO) dążą do usprawnienia zasad zarządzania w celu wzmocnienia obowiązujących ram strategicznych.

3.10. EKES jest zdania, że Komisja i Wysoka Przedstawiciel powinny dokonywać oceny potrzeb związanych z umiejętnościami, kompetencjami i szkoleniem, aby ułatwić przewidywany rozwój miejsc pracy w sektorach związanych z oceanami, co jednak zostało w komunikacie pominięte.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Poprawa międzynarodowych ram zarządzania oceanami

4.1.1. Komitet z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji i Wysokiej Przedstawiciel do współpracy z państwami członkowskimi i partnerami międzynarodowymi w celu zapewnienia przyjęcia, ratyfikacji i wdrożenia kluczowych instrumentów zarządzania oceanami, np. w ramach konwencji MOP dotyczącej pracy w sektorze rybołówstwa, jak również opracowania niezbędnych nowych instrumentów, takich jak planowana umowa wykonawcza do UNCLOS w sprawie BBNJ. EKES zachęca też Komisję i Wysoką Przedstawiciel do współpracy z Międzynarodową Organizacją Morską, aby ułatwić wdrożenie i właściwe egzekwowanie instrumentów IMO. Komisja powinna określić działania praktyczne i narzędzia służące osiągnięciu tego celu.

4.1.2. Komitet z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Komisji i Wysokiej Przedstawiciel w usprawnianie koordynacji i współpracy między globalnymi i regionalnymi organizacjami oraz partnerstw w kluczowymi podmiotami w dziedzinie zarządzania oceanami. Świadczy to o wysiłkach UE na rzecz wdrożenia zintegrowanego, międzysektorowego podejścia do zarządzania działalnością oceaniczną, które wciąż pozostaje w znacznej mierze sektorowe. EKES zdecydowanie zachęca Komisję i Wysoką Przedstawiciel do udziału w UN-Oceans, mechanizmie mającym za zadanie pogłębienie współpracy, spójności i skuteczności właściwych organizacji w ramach systemu ONZ.

4.1.3. Budowanie zdolności ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i umożliwienia krajom rozwijającym się czerpania korzyści z oceanów i ich zasobów w sposób zrównoważony i zgodny z konwencją UNCLOS. Jednakże Komisja i Wysoka Przedstawiciel muszą określić szczegółowe działania UE na rzecz budowania zdolności.

4.1.3.1. EKES zwraca uwagę, że we wspólnym komunikacie nawiązuje się do zasobów w zakresie budowania zdolności ukierunkowanych na poprawę zrównoważonego rozwoju i niebieskiej gospodarki w basenie Morza Śródziemnego. Niemniej podobne zasoby trzeba uruchomić dla wszystkich mórz europejskich, a także dla regionu Arktyki.

4.1.4. EKES opowiada się za lepszą ochroną zasobów Arktyki jako naturalnego kapitału przyszłych pokoleń oraz za traktowaniem zachodzących zmian w środowisku tego obszaru jako wskaźnika europejskich i globalnych postępów w zakresie ochrony klimatu. Komitet jest zdania, że Komisja mogłaby zwiększyć świadomość podmiotów działających w regionie arktycznym na temat wrażliwości tego obszaru i coraz większej potrzeby jego rozwijania w sposób zrównoważony. Ochrona obszarów arktycznych i przeciwdziałanie zmianie klimatu nie może odbywać się w oderwaniu od mieszkańców tego regionu ani pogarszać ich sytuacji. Mieszkający tam ludzie pragną zachować swoją kulturę, ale jednocześnie chcą również być w stanie skorzystać z możliwości, jakie daje zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny.

4.1.4.1. EKES wnosi o umożliwienie społeczeństwu obywatelskiemu odgrywania aktywnej roli w propagowaniu interesów i przekazywaniu obaw lokalnych społeczności. UE mogłaby także organizować debaty publiczne, w ramach których główne podmioty prezentowałyby swój wkład w rozwój tego obszaru, przy udziale ludności tubylczej. Można by także rozważyć utworzenie centrum informacji o Arktyce w Brukseli ⁽³⁾.

⁽²⁾ Komisja Europejska, komunikat prasowy „EU acts on illegal fishing: Yellow card issued to Thailand while South Korea & Philippines are cleared” [Reakcja UE na nielegalne połowy: Tajlandia otrzymuje żółtą kartkę; zarzuty wobec Korei Południowej i Filipin zostają wycofane], 21 kwietnia 2015 r. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4806_en.htm.

⁽³⁾ Dz.U. C 75 z 10.3.2017, s. 144.

4.1.5. Nastąpił wzrost niebezpiecznych przepływów migracyjnych drogą morską, co wymaga pilnych działań nastawionych na ratowanie osób tracących życie na morzu. EKES z zadowoleniem podchodzi zatem do przyjęcia nowego rozporządzenia w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (UE) 2016/1624, choć zdecydowanie zachęcał do nadania jej nazwy Europejskiej Agencji Straży Granicznej. Popiera też zmiany w rozporządzeniach dotyczących Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) i Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa (EFCA).

4.1.5.1. W opinii w sprawie zmiany rozporządzenia ustanawiającego EMSA⁽⁴⁾ EKES zajął pozytywne stanowisko dotyczące roli tej agencji w podnoszeniu poziomu bezpieczeństwa morskiego w państwach członkowskich. Już wówczas uznano też, jak dużą wagę Komitet przywiązuje do rozsądnego rozszerzenia zakresu uprawnień i zadań EMSA.

4.1.6. EKES odnotowuje unijne środki na rzecz walki z nielegalnymi połowami oraz wzmocnienia zrównoważonego zarządzania oceanicznymi zasobami żywności. Wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb) została wprowadzona w latach 60. ubiegłego wieku i wymaga ciągłego przeglądu. Komitet z zadowoleniem przyjmuje proces aktualizacji WPRyb mający zapewnić dotrzymanie kroku zmianom technologicznym, by umożliwić lepsze zachowanie i ochronę stad ryb.

4.1.6.1. EKE wskazuje, że aby uniknąć nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów, należy wprowadzić skuteczną kontrolę oraz narzędzia egzekwowania, w tym środki monitorowania, kontroli i nadzoru. Komitet zwraca uwagę Komisji i Wysokiej Przedstawicieli na fakt, że ONZ z zaniepokojeniem odnotowuje utrudnienia w skutecznym zarządzaniu połowami morskimi w niektórych obszarach ze względu na nierzetelne informacje. Wszystkie państwa członkowskie UE powinny więc wnieść wkład w poprawę stanu wiedzy na temat danych dotyczących połowów w ich wodach oraz w dzielenie się tymi informacjami. Można by to osiągnąć za pomocą środków dostępnych w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR).

4.1.6.2. EKES wzywa Komisję do dalszych wysiłków w celu poprawy funkcjonowania RFMO. Ponadto, w ramach zintegrowanego podejścia do gospodarki morskiej, Komisja powinna dążyć do lepszej koordynacji między różnymi forami, np. pomiędzy regionalnymi konwencjami morskimi i globalnymi organizacjami.

4.2. Zmniejszenie wywieranej przez człowieka presji na oceany oraz stworzenie warunków dla zrównoważonej niebieskiej gospodarki

4.2.1. EKES zdecydowanie popiera unijne środki obejmujące komunikat w sprawie wdrażania porozumienia COP 21 oraz łagodzenie szkodliwych skutków ocieplania się oceanów, podnoszenia się poziomu mórz i zakwaszenia. Zachęca też Komisję i Wysoką Przedstawiciel do wykazania się proaktywnym podejściem i oceny wpływu tych zjawisk na niebieską gospodarkę, nie tylko w sektorach o ugruntowanej pozycji, lecz także w branżach wschodzących.

4.2.2. EKES zachęca Komisję do wspierania realizacji umowy o środkach stosowanych przez państwo portu (PSMA), która weszła w życie w czerwcu 2016 r. jako wiążący traktat międzynarodowy służący zwalczaniu połowów NNN. Oczekuje się, że odpowiednie wdrożenie PSMA pomoże zapewnić przemysłowi bardziej zrównoważony charakter oraz wywoła istotne pozytywne skutki pośrednie w całym łańcuchu dostaw w rybołówstwie.

4.2.3. EKES uważa, że należy stosować surowe kary za naruszenie przepisów dotyczących rybołówstwa. Wdrożenie konwencji MOP dotyczącej pracy w sektorze rybołówstwa jest ważne dla uniknięcia wykorzystywania pracowników na statkach rybackich oraz nieuczciwej konkurencji wynikającej z pogwałcenia podstawowych zasad i praw w miejscu pracy. Warunki życia i pracy na morzu muszą być zgodne z najwyższymi międzynarodowymi i unijnymi standardami.

4.2.4. EKES zauważa, że szkodliwe dotacje połowowe – bądź na zwiększenie zdolności połowowej floty, bądź przyznawane rybakom prowadzącym połowy NNN – stanowią jedną z głównych przyczyn nadmiernych połowów. Z zadowoleniem przyjmuje zatem zobowiązanie UE do przyspieszenia prac nad ukończeniem prowadzonych w tej sprawie negocjacji w ramach Światowej Organizacji Handlu.

4.2.5. Jeśli chodzi o odpady morskie, Komitet z niepokojem odnotowuje coraz większą liczbę dowodów na ich szkodliwe oddziaływanie na organizmy i siedliska oraz różnorodność biologiczną mórz i środowisko morskie. Ze szczególnym zaniepokojeniem podkreśla problem mikrodrobin plastiku, które – wprowadzane do środowiska bezpośrednio lub w wyniku rozkładu odpadów o większych rozmiarach – dostają się nawet do najodleglejszych obszarów, w tym do najgłębszych wód, i uwalniają szkodliwe substancje chemiczne, które mogą zanieczyszczać łańcuch dostaw żywności.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 107 z 6.4.2011, s. 68.

4.2.5.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje działania prowadzone w ramach poszczególnych regionalnych konwencji morskich na rzecz zapobiegania odpadom morskim i ograniczania ich ilości, np. poprzez opracowywanie szczegółowych regionalnych planów działania. Zachęca państwa członkowskie do lepszego wdrażania dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej z myślą o osiągnięciu i zachowaniu dobrego stanu środowiska morskiego. Komisja powinna również zachęcać regiony spoza UE do opracowania podobnych planów działania.

4.2.5.2. Komitet zgadza się ze znaczeniem mechanizmów międzynarodowych, takich jak konwencja MARPOL, służących zwalczaniu źródeł odpadów morskich pochodzących ze statków, i wzywa Komisję do zmiany w 2017 r. dyrektywy w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów, tak aby dopasować ją ściślej do zakresu i definicji MARPOL.

4.2.5.3. EKES zaznacza, że UE powinna lepiej zapoznać się ze specyfiką regionalną oraz ze źródłami, ilościami, ścieżkami, tendencjami w dystrybucji, charakterem i oddziaływaniem odpadów morskich, w tym mikrodrobin plastiku. Wzywa Komisję i Wysoką Przedstawiciel do zajęcia się problemem źródeł odpadów morskich znajdujących się zarówno na morzu, jak i na lądzie.

4.2.6. EKES popiera działania podjęte przez Komisję i Wysoką Przedstawiciel z myślą o osiągnięciu i przyspieszeniu pomyślnego planowania przestrzennego obszarów morskich (PPOM) na szczeblu światowym poprzez zaangażowanie wszystkich kluczowych zainteresowanych stron ⁽⁵⁾.

4.2.7. EKES zachęca Komisję i Wysoką Przedstawiciel do stymulowania współpracy regionalnej i międzynarodowej, aby rozwijać długoterminowe, zrównoważone mechanizmy finansowania na rzecz chronionych obszarów morskich, dopilnowując, aby były one odpowiednio zarządzane i tworzyły spójną sieć pod względem ekologicznym.

4.3. **Większy nacisk na międzynarodowe badania i dane dotyczące oceanów**

4.3.1. EKES popiera działania wymienione we wspólnym komunikacie, mające na celu zwiększenie wiedzy o oceanach otaczających Europę. W związku z tym zdecydowanie zachęca UE do przekształcenia sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego w ogólnoswiatową sieć danych morskich. Unia mogłaby stać się ośrodkiem koordynacji takich badań. Jednakże przed przystąpieniem do gromadzenia i analizowania dalszych informacji trzeba dobrze i skutecznie wykorzystać dostępne obecnie dane. Istnieje wiele informacji na temat naszych mórz, lecz są one w dużym stopniu rozproszone.

4.3.2. EKES zachęca Komisję, aby wspierała zacieśnianie międzynarodowej współpracy w dziedzinie nauki związanej z morzem i technologii morskich, zgodnie z sugestią OECD. Pomoże to stymulować innowacje i wzmocnić zrównoważony rozwój niebieskiej gospodarki.

4.3.3. EKES sugeruje wreszcie, aby Komisja i państwa członkowskie działały na rzecz poprawy podstaw statystycznych i metodologicznych na poziomie europejskim i krajowym w celu pomiaru skali i wyników istniejących już i wyłaniających się branż oceanicznych oraz ich wkładu w ogólnie pojętą gospodarkę.

Bruksela, dnia 29 marca 2017 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽⁵⁾ Nawiązanie do 2. międzynarodowej konferencji na temat PPOM organizowanej wspólnie przez DG MARE Komisji Europejskiej i Międzynarodową Komisję Oceanograficzną Unesco. Konferencja odbędzie się w dniach 15–17 marca 2017 r. w siedzibie Unesco w Paryżu.